

IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Інновації медико-фармацевтичної та хімічної освіти: перспективи, виклики та можливості»

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

МАТЕРІАЛИ

**IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
«ІННОВАЦІЇ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТА ХІМІЧНОЇ ОСВІТИ:
ПЕРСПЕКТИВИ, ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

1

21 січня 2025 року

Запоріжжя, 2025

Медичний фаховий коледж Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
21 січня 2025 року

**ПИТАННЯ ПОДОЛАННЯ ОКРЕМИХ ТРУДНОЩІВ У ПРАКТИЦІ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ**

Ганна Лисянська, Ірина Пухальська.....52

**ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН В
ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

*Милена Супрун, Гульнара Жовтяк, Юлія Флюр, Дмитро Перебийніс, Тетяна
Четвертак*.....55

**ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ З ХІМІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗБЕРЕЖЕННЯ
МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ**

Лілія Бабчук.....57

ФІТОТЕРАПІЯ У ПРОФІЛАКТИЦІ ТА ЛІКУВАННІ ОЖИРІННЯ

Анна Стрельнікова, Тетяна Шкопинська.....59

**ФОРМИ СПІЛЬНОГО ВИКЛАДАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН
ЗАПРОВАДЖЕНІ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМИ ШКОЛАМИ-ІНТЕРНАТАМИ**

*Світлана Перегуда, Альона Жук, Олександр Жук, Андрій Савін, Тетяна
Четвертак*.....66

ЧАЙ ЦІЛЮЩИЙ НАПІЙ

Вікторія Волокітіна, Григор'єв Володимир.....69

**СЕКЦІЯ 2 МИЛОСЕРДЯ НЕМАЄ КОРДОНІВ: ОСОБЛИВОСТІ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ**

**THE IMPORTANCE OF ENGLISH IN THE DOMESTIC
PHARMACEUTICAL INDUSTRY**

Ksenia Lysenko, Inna Ahieieva.....75

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ТРИВОЖНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ірина Приходько, Марина Аравіцька, Тетяна Івченко.....78

**ВПЛИВ СИГНАЛУ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ НА СТАН
ФІЗІОЛОГІЧНОГО ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ТА НА ЇЇ
ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ**

Аміна Лисяк, Євгенія Пізник, Ольга Складанна, Юлія Ольховікова.....83

4) The relationship between English and Latin: borrowed words, the importance of Latin in pharmacy

English has historically received many Latin words as a result of the resettlement of peoples to its territory. It is believed that up to 40% of the English vocabulary is borrowed from Latin.

Latin-language elements used in medicine and biology: depressio (Ukrainian depression, English depression, it. depressione) iniectio (Ukr. injection, it. iniezione) herbarium (Ukr. herbarium, eng. herbarium, it. erbario) bacillus (Ukr. bacillus, it. bacillo) caries (Ukr. caries, eng. caries, it. carie) Lexemes related to education: lectio (Ukrainian lecture, English lecture, it. lezione) rector (Ukr. rector, English. rector, it. rettore) universitas (Ukr. università) docens (Ukr. docent, English docent, it. docente) examen (Ukrainian exam, English exam, it. esame) index (Ukrainian index, English index, it. indice) Latinisms from the world of culture and art expressio (Ukrainian expression, English expression, it. espressione) circus (Ukrainian circus, English circus, it. circo) litteratura (Ukrainian literature, English literature, Italian letteratura) contextus (Ukrainian context, English. context, etc. Amateur (Amateur) Nota (Amateur, Italian Note).

УДК 159.942-057.87“364”

ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ТРИВОЖНОСТІ У СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ірина Приходько

студентка 4 курсу відділення «Сестринська справа»

Марина Аравіцька, Тетяна Івченко

викладачі клінічних дисциплін

Медичний фаховий коледж Запорізького державного медико-фармацевтичного
університету
м. Запоріжжя

21 січня 2025 р., м. Запоріжжя

Інновації медико-фармацевтичної та хімічної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

Проблема вивчення та дослідження феномену тривожності в сучасній вітчизняній та закордонній літературі останнім часом є доволі актуальною. Науковці наголошують, що з одного боку, тривога та страх є нормальними та корисними людськими емоціями, які допомагають справлятися з стресом, а з іншого, високий рівень тривожності провокує труднощі при визначенні рівня небезпеки, ускладнює процеси спілкування, оволодіння новими видами діяльності. Екстремальні умови, такі як війна, створюють постійне відчуття небезпеки. Руйнування звичного способу життя і невизначеність майбутнього посилюють тривогу. Залежно від ситуації, в якій перебуває суб'єкт, Ю. Ханін виділяє ситуативну та особистісну тривожність. На думку науковця, ситуативна тривожність виникає внаслідок реакції індивіда на різноманітні соціальні та психологічні причини. Особистісна ж тривожність є відносно стійкою схильністю індивіда сприймати загрозу власному «Я» в різних ситуаціях, обставинах та відповідна реакція на них.

Найбільш вразливою, інтолерантною до негативних зовнішніх впливів, схильною до стресу та розвитку тривожних розладів є молодь, зокрема така соціально й психологічно вразлива категорія, як студентство.

Завданням обраного дослідження визначено теоретично розкрити та проаналізувати поняття «ситуативної тривожності». А також дослідити та визначити рівень ситуативної (реактивної) тривожності у студентів МФК ЗДМФУ за допомогою методики «Тест Спілбергера-Ханіна». В ході дослідження використано аналіз матеріалів з проблеми дослідження та емпіричні методи: анкетування, порівняння, статистичні методи.

Отже, для проведення експерименту щодо оцінки рівня ситуативної тривожності у студентів МФК ЗДМФУ використано шкалу тривоги Спілбергера (State-Trait Anxiety Inventory, STAI), яка є інформативним способом самооцінки рівня тривожності. Зазначена методика розроблена в 1970 році та є єдиною методикою, яка дозволяє диференційовано вимірювати

Інновації медико-фармацевтичної та хімічної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

тривожність і як властивість особистості, і як стан. Вітчизняні дослідники в галузі психології та психіатрії використовують тест у модифікації Ю. Ханіна. Тестування проводилося з використанням опитувального бланка (Табл. 1.)

Таблиця 1.

Опитувальний бланк ситуативної тривожності (Спілбергера-Ханіна)

	Ситуація	Ні, це не так	Напевно, так	Вірно	Дійсно вірно
1.	Я спокійний	1	2	2	4
2.	Мені нічого не загрожує	1	2	3	4
3.	Я почуваю себе напружено	1	2	3	4
4.	Відчуваю жаль	1	2	3	4
5.	Почуваю себе вільно	1	2	3	4
6.	Я розчарований	1	2	3	4
7.	Мене хвилюють можливі невдачі	1	2	3	4
8.	Я відчуваю себе відпочилим	1	2	3	4
9.	Я стурбований	1	2	3	4
10.	Я маю відчуття внутрішнього задоволення	1	2	3	4
11.	Я впевнений у собі	1	2	3	4
12.	Я нервую	1	2	3	4
13.	Я не знаходжу собі місця	1	2	3	4
14.	Я напружений	1	2	3	4
15.	Я не відчуваю скованості	1	2	3	4
16.	Я задоволений	1	2	3	4
17.	Я заклопотаний	1	2	3	4
18.	Я надто збуджений і мені не	1	2	3	4

Інновації медико-фармацевтичної та хімічної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

	по собі				
19.	Мені радісно	1	2	3	4
20.	Мені приємно	1	2	3	4

Показник ситуативної (реактивної) тривожності розраховувався за формулою:

$$PT = \sum 1 - \sum 2 + 35,$$

де $\sum 1$ – сума закреслених цифр по пунктах 3, 4, 6, 7, 9, 12, 13,14, 17,18;

$\sum 2$ – сума закреслених цифр по пунктах 1, 2, 5, 8, 10, 11, 15, 16, 19, 20.

Якщо PT не перевищує 30, то, особа, яку опитували, не відчуває особливої тривоги, тобто у неї в даний момент виявляється низька тривожність. Якщо сума знаходиться в інтервалі 31-44, то це означає помірну тривожність. При PT 44-46 - тривожність висока, $PT > 46$ - дуже висока, а $PT < 12$ свідчить про дуже низький рівень ситуативної тривожності.

Відтак, в дослідженні прийняли участь 42 студента МФК ЗДМФУ (6 - чоловіків, 36 – жінок). Діагностика здійснювалася у дистанційному форматі за допомогою платформи Microsoft Teams. За результатами проведеного дослідження виявлено, що 30 (71,4 %) респондентів на момент дослідження мають реактивну тривожність високого рівня. У 9 (21,4%) респондентів спостерігається помірна тривожність. Найменша кількість осіб виявлена з низьким рівнем ситуативної тривожності 3 (7,2%), що вказує на високій рівень функціональних можливостей психічної адаптації.

Небезпека стресогенних ситуацій в умовах військових дій, наявність постійної загрози для життя, вірогідність загибелі, поранення або травматизації призводить до підвищення рівня ситуаційної тривожності. На питання: «Ви

Інновації медико-фармацевтичної та хімічної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції

відчуваєте себе в безпеці?» ми отримали такі відповіді: 34 (81%) – «майже ніколи», 8 (19%) – «іноді». Жоден із опитаних не вибрав відповідь: «майже завжди». Незважаючи на це, студентів з дуже високий рівнем ситуативної тривожності ($PT > 46$), який прямо корелює з наявністю невротичного конфлікту, з емоційними і невротичними зривами і з психосоматичними захворюваннями, не виявлено. Також, під час нашого дослідження, не виявлено студентів з дуже низьким рівнем ситуативної тривожності.

($PT < 12$), який характеризує психологічний стан як депресивний, ареагивний, з низьким рівнем мотивацій.

Таким чином, проаналізувавши прояви ситуативної тривожності ми помітили, що рівень ситуативної тривожності залежить не тільки від зовнішніх факторів, а також від індивідуальних функціональних можливостей психічної адаптації особистості. В ході дослідження проаналізовано і встановлено, що 71,4 % студентів МФК ЗДМФУ мають ситуативну тривожність високого рівня. Тривожність, як явище, викликане певною ситуацією, може порушувати сприйняття, призводити до помилок у міркуванні, знижує здатність до адаптації, зменшує рівень самоповаги і самооцінки. У зв'язку з цим, актуальним постає питання використання психологічних програм та тренінгів, спрямованих на зниження рівня ситуативної тривожності у студентів.

Список джерел інформації

1. Блохіна І.О. Психологічні причини виникнення тривожності у студентів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Вип. 4. 2021. С. 82-86.
2. Галієва О.М. Психологічні аспекти прояву тривожних станів у студентів. Науковий вісник Херсонського державного університету. Вип. 2, Том 3. 2017. С. 27-32.

3. Волошок О.В. Психологічний аналіз проблеми тривожності особистості. Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені І.Огієнка, Інститут психології імені Г.С. Костюка АПН України. Вип. 10, 2010. С. 120-128.

4. Томчук С.М., Томчук М.І. Психологія тривоги, страху та агресії особистості в освітньому процесі: [монографія]. Вінниця: КВНЗ «ВАНО», 2018. 200 с.

УДК 159.95+612.1]:355.583]-029:34

**ВПЛИВ СИГНАЛУ ПОВІТРЯНОЇ ТРИВОГИ НА СТАН
ФІЗІОЛОГІЧНОГО ТА ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ ТА
НА ЇЇ ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ.**

Аміна Лисяк, Євгенія Пізник

студентки відділення «Сестринська справа»

Ольга Складанна, Юлія Ольховікова

провідні викладачі Медичний фаховий коледж
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету
м. Запоріжжя

83

Тема впливу сигналу повітряної тривоги на психічне та на фізіологічне здоров'я людини та на її працездатність є надзвичайно актуальною в сучасних умовах, особливо в країнах, які зазнають збройної агресії. Постійне відчуття небезпеки, викликане сигналами повітряної тривоги, призводить до значних психо-фізіологічних навантажень на цивільне населення.

В умовах війни вкрай важливо досліджувати механізми захисту та стійкості, які дозволяють адаптуватися до екстремальних умов. Стійкість є ключовим фактором запобігання довгостроковим негативним наслідкам для здоров'я, допомагає молодим людям краще справлятися зі стресовими ситуаціями. Формулювання ефективних методів ментальної підтримки та